

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ซึ่งในบทนี้ได้นำเสนอรายละเอียดด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน วุฒិการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหาร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันน่าจะมีปัญหาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกันน่าจะมีปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวน 313 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวน 175 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือไปยังผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ไปให้ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและนัดหมายการเก็บแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ไปให้ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและนัดหมายการเก็บแบบสอบถาม
3. คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับคืนฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/FW ดังนี้

- 5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
- 5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
- 5.3 ทดสอบค่าที (t-test Independent) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน
- 5.4 ทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ที่มีขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย

1. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างเป็นระบบภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ไม่ครบถ้วน ขาดความถูกต้องของข้อมูล ข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนจัดทำไม่ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน ธรรมนูญโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำ แผนต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จัดทำขึ้นขาดการมีส่วนร่วมของคณะครูภายในโรงเรียน ขาดการวางแผน ประชุมและ นำข้อมูลมาจัดทำแผนต่าง ๆ ในโรงเรียนตามลำดับ

2. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิด ความมุ่งมั่นในการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ บุคลากรในโรงเรียนไม่พึงพอใจกับ ผลตอบแทนหรือการจัดสวัสดิการที่ได้รับ โรงเรียนขาดการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้แก่บุคลากร โรงเรียนไม่มีการจัดกิจกรรม/ โครงการเพื่อที่จะให้บุคลากร ได้นำไปประเมินและปรับปรุงงานของ ตนเองตามลำดับ

3. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อ สนับสนุนการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม

4. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจาก ทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการดำเนินการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนไม่มีการดำเนินการเพื่อประสาน ความร่วมมือกับกรรมการสถานศึกษา ชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน

5. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงาน
 อย่างเป็นระบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ใน
 ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ โรงเรียนขาดการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไป
 ใช้ในการนิเทศแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ โรงเรียนขาดเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับ
 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน จำแนก
 ตามวุฒิการศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา รวม 5 ด้าน มีปัญหา
 การปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนในมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือใน
 การบริหารงานอย่างมีระบบ จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยภาพรวม
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 2 รายการได้แก่
 ข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนจัดทำไม่ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งานและแผนปฏิบัติการ
 ประจำปีของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและเป้าหมายไม่ชัดเจนแตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากร
 เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยภาพรวม
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามี 2 รายการ
 ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และบุคลากรในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วม
 เป็นคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรม
 หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีปัญหาการปฏิบัติงานโดย
 ภาพรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสาน
 ความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีปัญหาการปฏิบัติงาน
 โดยภาพรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีปัญหาการปฏิบัติโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีอยู่ 4 รายการ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน โรงเรียนไม่มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากผลการประเมินไปวางแผนปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ผลการประเมิน ในการปฏิบัติไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนไม่นำผลการปฏิบัติเผยแพร่แก่ บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร

การปฏิบัติงาน โรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนจำแนก ตามประสบการณ์ในการบริหาร 5 ด้าน มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับประสบการณ์ในการบริหาร 6- 10 ปี และประสบการณ์ ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับประสบการณ์บริหารสูงกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็น เครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีระบบ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารมีปัญหา การปฏิบัติงานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบ รายคู่ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาตามมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้ แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์ ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี และประสบการณ์ในการบริหาร สูงกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหา

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 – 10 ปีและประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ ประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปีและประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ ประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปีและประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ ประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 – 10 ปีและ ประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 6 ปี กับ ประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การปฏิบัติงานโรงเรียนศึกษาด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในการบริหาร 5 ด้าน มีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผน เป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีระบบ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีปัญหา การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและเป็นรายชื่อทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาตาม มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ในภาพรวมจำแนก ขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาโดย ภาพรวมและเป็นรายชื่อส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบ รายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นใน การพัฒนาโดยภาพรวมจำแนกขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรม หลากหลายเพื่อนสนับสนุนการเรียนการสอน โดยภาพรวมและเป็นรายชื่อทุกข้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อนสนับสนุนการเรียนการสอน โดยภาพรวมจำแนกตามขนาด ของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสาน ความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมและเป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมและเป็นรายข้อส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และ เปรียบเทียบรายคู่ ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 5 โรงเรียน ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมจำแนกตามจำแนกขนาดของโรงเรียน โดย โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่มีผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญ ในการบริหารการศึกษา ในด้านมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์ทางการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานโรงเรียน ซึ่งได้เสนอแนวทางที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่มีผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน

ด้านมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพ

1. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้ครบถ้วนเพื่อเป็นข้อมูลใน การศึกษาและการนำไปใช้ตามที่ต้องการและทันที่
2. การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนควรให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ
3. ในการจัดทำแผนต่างๆของโรงเรียนควรให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมจัดทำ และรับผิดชอบตลอดจนควรมีการวางแผนประชุมชี้แจงเพื่อนำข้อมูลมาจัดทำแผนต่างๆใน โรงเรียน ได้เป็นอย่างดี

ด้านมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา

1. ควรจัดสวัสดิการที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงานของบุคลากร

2. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่จะทำให้นักลากรได้นำไปประเมินและปรับปรุงของตนเอง

ด้านมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

1. ทางโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ด้านมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน

1. โรงเรียนควรให้มีการดำเนินการประสานความร่วมมือให้นักลากรที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ในการมีส่วนร่วมของการพัฒนาโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

1. โรงเรียนควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการนิเทศแก่นักลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักลากรได้หาแนวทางพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2. โรงเรียนควรรหาเครื่องมือตลอดจนวิธีการที่เหมาะสมกับการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้นักลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยแยกประเด็นอภิปรายดังนี้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ในมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจตลอดจนความสามารถ ความชำนาญ และทักษะในการวางแผนที่ดีตลอดจนมีการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการน้อย ประกอบกับผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดระบบการบริหารการประถมศึกษาตามพระราชบัญญัติ คณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มีรูปแบบการบริหารในลักษณะที่เรียกว่า การบริหาร โดยองค์คณะบุคคล ซึ่งมีรูปแบบการบริหาร 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ซึ่งการบริหารภายใต้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้กำหนดหน้าที่ที่รับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2523) ทำให้ดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานแต่ละระดับ ทำให้งานเกิดความซับซ้อนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานแต่ตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ซึ่งทำให้เกิดการเข้าใจที่ผิดพลาด จึงทำให้การนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้นมาไม่ได้ดำเนินการให้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชร สกุน ณ มรรคา (2541, อ้างถึงใน ปิยะดา แสนสุข 2543 : 61) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานตามแผนการประเมินผลงานทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ปัญหาระดับแรก ได้แก่ งานวิชาการ เรียงตามลำดับรายชื่อได้แก่ การจัดทำเพิ่มสะสมผลงานของครูและนักเรียน และการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานของนักเรียน การวัดประเมินผลในกระบวนการเรียนการสอนของครูเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานวิชาชีพครู และการจัดการสอนซ่อมเสริม

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ในมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่มีฐานะเป็นกรม สังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีภารกิจหลักสำคัญโดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคล และพัฒนาบุคลากรในสังกัด ซึ่งผู้บริหารและครูหรือบุคลากรจะต้องเป็นเป้าหมายในการดำเนินการ

เพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จำเป็นต้องมีการเตรียมบุคลากรซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องคำนึงถึง คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในนโยบายและมาตรการของหน่วยงาน กระบวนการทำงานทั้งระบบการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนแต่ละฝ่าย การระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงานของแต่ละส่วน ส่งเสริมประสบการณ์หรือทักษะปฏิบัติที่จำเป็น เพื่อเตรียมไปสู่การจัดทำแผนการดำเนินงาน ดังนั้นหน่วยงานควรพัฒนารูปแบบการอบรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปได้โดยประหยัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 : 28-35) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาข้าราชการครูตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้พิจารณาเห็นว่า การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีความรู้ ความสามารถมีศักยภาพและวิสัยทัศน์ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และก้าวหน้าต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านวิชาการ และเทคโนโลยีของโลก จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงสมควรกำหนดนโยบายการพัฒนาข้าราชการครูขึ้นเพื่อเป็น แนวทางให้ส่วนราชการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการถือปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยการให้มีการส่งเสริมให้ข้าราชการครูทุกระดับทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านการปฏิรูปวิชาชีพครู อันเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพและในด้านคุณภาพและจรรยาบรรณ รวมทั้งให้ข้าราชการครูมีค่านิยมในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (ธรรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย 2542 , อ้างถึงในปิยะดา แสสนสุข 2543 : 37-38)

1.3 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ในมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในแต่ละครั้ง การสอนของครูทำให้เด็กมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี โดยครูได้มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมให้นักเรียนเป็นอย่างดีและมีการใช้สื่อต่างๆที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนจึงทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนเป็นอย่างดี ทั้งนี้ปัญหาที่พบส่วนมากจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการมีสื่อที่ไม่เพียงพอกับความต้องการ เช่น อุปกรณ์การสอน สื่อเทคโนโลยีต่างๆ (เทอดศักดิ์ พรหมเหล่า 2540 : 49) นอกจากนี้แล้วทางด้านมาตรฐานการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2541 มาตรฐานการเรียนการสอนเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วนรอบด้าน ซึ่งครูต้องเป็นกัลยาณมิตรรัก

เมตตาเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน โดยต้องมีการวางแผนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้นักเรียน ได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน ครูจัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความสุข ความสำเร็จ และได้พัฒนาเด็กเต็มศักยภาพ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุรสิทธิ์ อัสยาพร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการตามมาตรฐาน โรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยพบว่า ในการปฏิบัติงาน พบว่า โรงเรียนควรเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มากขึ้นดังนี้ 1) ควรมุ่งพัฒนาครูให้เข้าใจและมีพฤติกรรมการสอนที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกคิดปฏิบัติจริง สามารถประเมินและปรับปรุงตนเองได้ 2) ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนที่ สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น และ 3) สนับสนุนให้มีการจัด สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จนอกจากนี้ จากงานวิจัยของ ปิยะดา แสนสุข (2543 : 102) ได้ศึกษาปัญหาด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อมีปัญหอยู่ในระดับ ปานกลาง ทุกข้อ และงานวิจัยของ สุภาวดี นวมทอง (2539 : 100) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัญหาด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอนคือ โรงเรียนต่าง ๆ มีสื่อการสอนจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการสื่อที่ครูผลิตขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้ผ่านการทดลองใช้จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพ (สุภาวดี นวมทอง 2539 : 100)

1.4 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ในมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระบับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการในหน่วยงานหรือโรงเรียนแต่ละครั้งนั้นก็ได้ดำเนินการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนในลักษณะต่างๆ และกลุ่มบุคคลที่มีความรู้สึกรักผูกพันเป็นเจ้าของโรงเรียน อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจอย่างสม่าเสมอและมีผลงานที่แสดงถึงความสำเร็จจากความร่วมมืออย่างชัดเจน นอกจากนี้ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องซึ่ง หมายถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนที่ไม่ใช่สายผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการ โรงเรียน โดยเน้นบทบาทในฐานะ

ผู้นำ ผู้ปฏิบัติ ผู้สนับสนุน หรือผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ตลอดจนการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ นอกจากการวิเคราะห์งานในโรงเรียนเพื่อสำรวจข้อมูลสารสนเทศที่ควรจัดเก็บแล้ว การเชิญผู้ปกครองบุคคลในชุมชนมาที่วชมโรงเรียนแล้วให้ความเห็นวิพากษ์วิจารณ์ ก็เป็นวิธีการที่ดีอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลจากผู้รับบริการโดยตรงและยังทำให้โรงเรียนได้ทราบภาพพจน์ของโรงเรียนในสายตาของผู้ปกครองหรือชุมชนด้วยอันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการจัดทำแผนในลักษณะที่ใช้ข้อมูลสองทิศทาง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 : 28 – 35) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนพงษ์ ทักษะวิริยะพันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อย ซึ่งได้แก่ ด้านงานกิจการ นักเรียน งานธุรการและการเงิน งานและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.5 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ในมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และบุคลากร ได้มีการประเมินการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยให้ทุกอย่างมีส่วนร่วมในการประเมิน นอกจากนี้ ได้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการนิเทศติดตามและพัฒนาผลงานอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย การกำหนดเป้าหมาย จากมาตรฐานของหน่วยเหนือและของหน่วยงานเฉพาะตนที่ได้พัฒนาขึ้นรวมทั้งข้อมูลพื้นฐานที่ได้รวบรวมไว้จะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น เป้าหมายสำคัญที่ต้องกำหนด คือ เป้าหมายด้านคุณภาพนักเรียน แหล่งข้อมูลที่จะช่วยให้อำหนดเป้าหมายด้านนี้ได้ดี คือ ข้อมูลผลการประเมินในอดีตที่หน่วยงานต่างๆ ได้ทำไว้เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกรมวิชาการ เป็นต้น โดยเฉพาะผลการวิเคราะห์ค่าถดถอยของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วิเคราะห์จากการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเอง และของกรมวิชาการย้อนหลัง 10 ปี (ปีการศึกษา 2527 – 2537) และได้ส่งให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแล้ว เป็นแหล่งข้อมูลหนึ่งที่ช่วยให้เห็นพื้นฐานคุณภาพนักเรียนแนวโน้ม/อัตราเพิ่มของคุณภาพรวมทั้ง

ความคลาดเคลื่อนหรือความกระเพื่อมของข้อมูลเป็นต้น ที่จะช่วยให้สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตดสินใจกำหนดระดับคุณภาพนักเรียนโดยอยู่บนพื้นฐานข้อมูล สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสามารถใช้ผลการวิเคราะห์ในทำนองเดียวกันจากผลการประเมินของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 – 2538 ที่ศึกษานิเทศก์ฝ่ายประเมินผลได้ทำไว้มา ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระดับคุณภาพนักเรียนในระยะสั้นและระยะยาว เป็นรายสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ รายกลุ่ม โรงเรียน และราย โรงเรียนได้ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 : 28 – 35)

2. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหา การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนมีทักษะในการที่จะพัฒนางานของตนให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งวุฒิการศึกษาจะแตกต่างกันไม่ว่าจะต่ำกว่า ปริญญาตรี และปริญญาตรี หรือวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ถ้าไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่ ได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องของมาตรฐานให้ถ่องแท้แล้ว การปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านมาตรฐาน การบริหารก็จะประสบกับปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ ดังนั้นวุฒิการศึกษาของ ผู้บริหาร โรงเรียนจึงไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้มาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จ หรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหา

การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร เป็นระยะเวลายาวนาน มีความรู้ความเข้าใจและการให้ความสำคัญตลอดจนการปฏิบัติงานที่ ขาดความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนางานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งอาจตรงกันข้ามกับผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์น้อยแต่มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนางานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ มีความขยันศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่และนำมาฝึกปฏิบัติ ในการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอและตลอดจนแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องของตนเองและ ข้อบกพร่องในการบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร เสือดำ (2531 : 56) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับปฏิบัติงาน ตามกระบวนการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีคุณวุฒิ วิทยวุฒิ และประสบการณ์การทำงานเป็น ผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ปัญหา การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานการบริหารงานของ โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะ โรงเรียนอาจขาดการวางแผนประชุมและนำข้อมูลมาทำแผนต่าง ๆ ในโรงเรียน หรือขาด การนำแผนมาใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดการซ้ำซ้อนมากกว่าโรงเรียน ขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญญา เมืองศรีมาตรย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารและหัวหน้างานมีการปฏิบัติงานมาตรฐานการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมเป็นมาตรฐาน 5 มาตรฐานมากกว่าครู อาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน แต่ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนได้ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และงานวิจัยของ โกศล ภูงามเงิน (2539) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ มาตรฐาน ผู้บริหารเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด กาศสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสำคัญและการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่มีผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ในการบริหารการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ ในด้านมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา และผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการบริหาร ได้เสนอแนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ดังนี้

5.1 ด้านมาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพ 1) ควรเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้ครบถ้วนเพื่อเป็นข้อมูลใน การศึกษาและการนำไปใช้ตามที่ต้องการและทันเวลาที่ ซึ่งควรดำเนินการ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ งานในแต่ละด้านให้ชัดเจนเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ 2) ควรจัดทำแผนต่าง ๆ ของโรงเรียน และให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดแผนต่าง ๆ ของโรงเรียนพร้อมดำเนินการโดยมี คณะกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผน 3) ควรมีการชี้แจงให้บุคลากรเพื่อที่จะได้รับ ทราบและนำข้อมูลมาจัดทำแผนต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อ การจัดการศึกษา 4) ควรดำเนินการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน โดยการให้บุคลากรที่รับผิดชอบ

ในแต่ละโครงการหรือแผนงานได้สรุปผลการดำเนินงานและศึกษาถึงผลกระทบของการดำเนินงานเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป 5) ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนโดยจัดทำการเผยแพร่ให้กับชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยทางโรงเรียนควรหางบประมาณเพิ่มเติม สำหรับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เพียงพอและพร้อมที่จะใช้งานได้ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและการตัดสินระดับคุณภาพมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ซึ่งได้กำหนดมาตรฐาน การบริหารโรงเรียนไว้ว่า มาตรฐานการบริหารโรงเรียนคือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนจะต้องเป็นกระบวนการที่มีการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน โดยให้แผนนั้นเกิดจากการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและที่สำคัญ คือ มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน โรงเรียนดำเนินการสนับสนุนการเรียนการสอนมีการประสานงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพนักเรียนโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดมาตรฐานการบริหารโรงเรียนไว้จำนวน 5 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ตัวบ่งชี้ที่ 2 แผนของโรงเรียนเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนสอดคล้องกับสภาพโรงเรียนมีเป้าหมายชัดเจนและมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดระบบงานชัดเจน คล่องตัว ในการปฏิบัติงานมอบหมายงาน ตรงตามความรู้ความสามารถส่งเสริมบุคลากรให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตัวบ่งชี้ที่ 4 ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน

5.2 ด้านมาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา

- 1) ควรจัดสวัสดิการที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 2) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่จะทำให้บุคลากรได้นำไปประเมินและปรับปรุงของตนเอง
- 3) การปฏิบัติงานของบุคลากร โดยงานที่ได้รับมอบหมายมีมากเกินไป โรงเรียนควรแสวงหาแนวทางในการบริหารงานบุคลากรและบุคลากรได้ปฏิบัติงานตามวุฒิ ประสบการณ์ ความสนใจและความถนัด เป็นสำคัญ และโรงเรียนควรวางแผนบริหารบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ
- 4) โรงเรียนควรจัดกองทุนเงินกู้ยืมหมุนเวียนให้บุคลากรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- 5) ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอกับการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
- 6) ควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพและคุณธรรมของบุคลากรในโรงเรียนในรูปแบบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ อศยาพร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประณตศึกษาอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน พบว่า โรงเรียนควรเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มากขึ้น ดังนี้ 1) มุ่งพัฒนาครูให้เข้าใจ และมีพฤติกรรมการสอนที่ให้นักเรียน ได้มีโอกาสฝึกคิด ปฏิบัติจริง สามารถประเมินและปรับปรุงตนเองได้ 2) กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอน ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น 3) สนับสนุนให้มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียน การสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จ

5.3 ด้านมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน ได้แก่ ทางโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ 1) ทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 2) ควรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น 3) ควรจัดหาแหล่งการเรียนรู้ใน ท้องถิ่นที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน 4) โรงเรียนควรจัดทำโครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนตามความต้องการของตนเองและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ อัสยาพร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำ การศึกษาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการตามมาตรฐาน โรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าด้านกระบวนการบริหาร โดยประเด็น ที่มีปัญหามีดังนี้คือ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิดปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุง ตนเอง การวางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและ ท้องถิ่น และการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมี ความสุขและประสบความสำเร็จนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและการตัดสิน ระดับคุณภาพมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนในด้านมาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดกิจกรรม ทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการและกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียน อย่างทั่วถึงและเหมาะสม ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้ ที่ 3 จัดแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากนี้ จากมาตรฐานด้านการเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนา นักเรียนได้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วนรอบด้าน ซึ่งครูต้องเป็นกัลยาณมิตรรัก เมตตา

เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน โดยมีการวางแผนการสอนที่นำข้อมูลทั้งจากหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึก คิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน ครูจัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ จัดการเรียนการสอน จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความสุข ความสำเร็จและได้พัฒนาเต็มศักยภาพใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม

5.4 ด้านมาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนควรมีการดำเนินการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน 2) โรงเรียนควรมีการดำเนินการเพื่อประสานความร่วมมือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน 3) ควรมีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ชุมชนได้เข้าใจถึงงานและภาระหน้าที่ที่โรงเรียนและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการที่โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ และสรุปผลการประเมินและโรงเรียนและชุมชนควรจัดหาทุนทรัพย์มาใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 4) ควรให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแสดงความคิดเห็นเรื่องของการนำวิทยากรภายนอกตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาให้แก่โรงเรียน โดยการประสานความร่วมมือ มีการจัดประชุมชี้แจงการพัฒนางานหรือโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมกับการวางแผนพัฒนางานทุกด้านให้ชุมชนได้รับทราบข้อมูลเพื่อเป็นพื้นฐานในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับโรงเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการบริหารในมาตรฐานที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ดำเนินการเพื่อประสานความร่วมมือกับกรรมการ โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการพัฒนาโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนได้โดยเร็วและทันต่อเหตุการณ์และมีความต่อเนื่อง

5.5 ด้านมาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ได้แก่ 1) โรงเรียนควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการนิเทศแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บุคลากรได้หาแนวทางพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ 2) โรงเรียนควรรหาเครื่องมือตลอดจนวิธีการที่เหมาะสมกับการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 3) ควรมีการประเมินผล กำกับ ติดตามผล โดยแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการประเมินผล กำกับ ติดตามผลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนางานครั้งต่อไป ทั้งนี้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการบริหารในมาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ประเมินการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีที่หลากหลาย

และทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 2 นำผลการประเมินไปใช้นิเทศและการพัฒนางานอยู่เสมอ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 9-12) มั่นใจว่าโรงเรียนจะสามารถใช้มาตรฐานโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน วัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพตามขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 2) เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) เพื่อให้บุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับใช้เป็นแนวทางในการบริหารการดำเนินงานและการประเมินผล ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้ก้าวหน้าสืบไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้ครบถ้วนโดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานในแต่ละด้านให้ชัดเจนเหมาะสม
2. ในการจัดทำแผนต่าง ๆ ควรมีการปรับแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและการตัดสินระดับคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. ควรศึกษาการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ